SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
LẠNG SƠN

ĐỀ CHÍNH THỨC

KÌ THI TUYỂN SINH LỚP 10 THPT
NĂM HỌC 2020 - 2021
Môn thi: Ngữ văn
Thời gian làm bài: 120 phút (không kể thời gian giao đề)
Đề thi gồm có 02 trang, 05 câu

Phần I - Đọc hiểu văn bản (2,0 điểm)

Đọc đoạn trích sau và trả lời các câu hỏi:

(1) Tôi là con gái Hà Nội. Nói một cách khiêm tốn, tôi là một cô gái khá. Hai bím tóc dày, tương đối mềm, một cái cổ cao, kiêu hãnh như đài hoa loa kèn. Còn mắt tôi thì các anh lái xe bảo: "Cô có cái nhìn sao mà xa xăm!".

(2) Xa đến đâu mặc kệ, nhưng tôi thích ngắm mắt tôi trong gương. Nó dài dài, màu nâu, hay nheo lại như chói nắng.

(3) Không hiểu sao các anh pháo thủ và lái xe lại hay hỏi thăm tôi. Hỏi thăm hoặc viết những thư dài gửi đường dây, làm như ở cách xa nhau hàng nghìn cây số, mặc dù có thể chào nhau hàng ngày. Tôi không săn sóc, vồn vã. Khi bọn con gái xúm nhau lại đối đáp với một anh bộ đội nói giỏi nào đấy, tôi thường đứng ra xa, khoanh tay lại trước ngực và nhìn đi nơi khác, môi mím chặt. Nhưng chẳng qua tôi điệu thế thôi. Thực tình trong suy nghĩ của tôi, những người đẹp nhất, thông minh, can đảm và cao thượng nhất là những người mặc quân phục, có ngôi sao trên mũ.

(Trích *Những ngôi sao xa xôi* - Lê Minh Khuê, *Ngữ văn 9*, tập hai, NXB Giáo dục Việt Nam, 2019, tr.115)

Câu 1 (0,5 điểm): Tìm khởi ngữ trong câu văn: *Còn mắt tôi thì các anh lái xe bảo: "Cô có cái nhìn sao mà xa xăm!".*

Câu 2 (0,5 điểm): Theo đoạn văn (3), trong suy nghĩ của nhân vật *tôi*, *những người đẹp nhất, thông minh, can đảm và cao thượng nhất* là ai?

Câu 3 (1,0 điểm): Nêu hiệu quả của phép tu từ so sánh được sử dụng trong câu văn: *Hai bím tóc dày, tương đối mềm, một cái cổ cao, kiêu hãnh như đài hoa loa kèn.*

Phần II - Làm văn (8,0 điểm)

Câu 1 (3,0 điểm)

Thói quen xấu như đám cỏ dại lan nhanh, sẽ lấn áp những bông hoa xinh đẹp trong mảnh đất đời bạn. Hãy dũng cảm từ bỏ chúng, nhổ chúng đi để cho những thói quen tốt đẹp không ngừng sinh sôi, phát triển. Đó mới là cuộc đời mà chúng ta đang chờ đợi.

(Trích *Điều kì diệu của thái độ sống* - Mac Anderson, NXB Tổng hợp thành phố Hồ Chí Minh, tr.35)

Từ ý kiến trên, em hãy viết một đoạn văn khoảng 12 đến 15 câu, trình bày suy nghĩ về ý nghĩa của việc *từ bỏ những thói quen xấu* trong cuộc sống con người.

Câu 2 (5,0 điểm)

Viết bài văn nghị luận trình bày cảm nhận của em về vẻ đẹp nhân vật anh thanh niên trong đoạn trích sau:

Anh hạ giọng, nửa tâm sự, nửa đọc lại một điều rõ ràng đã ngẫm nghĩ nhiều:

- Hồi chưa vào nghề, những đêm bầu trời đen kịt, nhìn kĩ mới thấy một ngôi sao xa, cháu cũng nghĩ ngay ngôi sao kia lẻ loi một mình. Bây giờ làm nghề này cháu không nghĩ như vậy nữa. Và, khi ta làm việc, ta với công việc là đôi, sao gọi là một mình được? Huống chi việc của cháu gắn liền với việc của bao anh em, đồng chí dưới kia. Công việc của cháu gian khổ thế đấy, chứ cất nó đi, cháu buồn đến chết mất. Còn người thì ai mà chả "thèm" hở bác? Mình sinh ra là gì, mình đẻ ở đâu, mình vì ai mà làm việc? Đấy, cháu tự nói với cháu thế đấy. Bác lái xe đi, về Lai Châu cứ đến đây dừng lại một lát. Không vào giờ "ốp" là cháu chạy xuống chơi, lâu thành lệ. Cháu bỗng dưng tự hỏi: Cái nhớ xe, nhớ người ấy thật ra là cái gì vậy? Nếu là nỗi nhớ phồn hoa đô hội thì xoàng. Cháu ở liền trong trạm hàng tháng. Bác lái xe bao lần dừng, bóp còi toe toe, mặc, cháu gan lì nhất định không xuống. Ấy thế là một hôm, bác lái phải thân hành lên trạm cháu. Cháu nói: "Đấy, bác cũng chẳng "thèm" người là gì?".

Anh xoay sang người con gái đang một mắt đọc cuốn sách, một mắt lắng nghe, chân cô đung đưa khe khẽ, nói:

- Và cô cũng thấy đấy, lúc nào tôi cũng có người trò chuyện. Nghĩa là có sách ấy mà. Mỗi người viết một vẻ.

- Quê anh ở đâu thế? - Họa sĩ hỏi.

- Quê cháu ở Lào Cai này thôi. Năm trước, cháu tưởng cháu được đi xa lắm cơ đấy, hóa lại không. Cháu có ông bố tuyệt lắm. Hai bố con cùng viết đơn xin ra lính đi mặt trận. Kết quả: bố cháu thắng cháu một - không. Nhân dịp Tết, một đoàn các chú lái máy bay lên thăm cơ quan cháu ở Sa Pa. Không có cháu ở đấy. Các chú lại cử một chú lên tận đây. Chú ấy nói: nhờ cháu có góp phần phát hiện một đám mây khô mà ngày ấy, tháng ấy, không quân ta hạ được bao nhiêu phản lực Mĩ trên cầu Hàm Rồng. Đối với cháu, thật là đột ngột, không ngờ lại là như thế. Chú lái máy bay có nhắc đến bố cháu, ôm cháu mà lắc "Thế là một - hòa nhé". Chưa hòa đâu bác ạ. Nhưng từ hôm ấy cháu sống thật hạnh phúc.

(Trích *Lặng lẽ Sa Pa* - Nguyễn Thành Long, *Ngữ văn 9*, tập một, NXB Giáo dục Việt Nam, 2019, tr.185)

----------Hết----------

Tuyensinh247.com

Đáp án tham khảo:

Câu	Nội dung
1	1. Khởi ngữ: mắt tôi 2. Theo đoạn văn (3), trong suy nghĩ của nhân vật tôi, những người đẹp nhất, thông minh, can đảm và cao thượng nhất là những người mặc quân phục, có ngôi sao trên mũ. Câu 3: Hiệu quả của phép tu từ: - Gợi tả, khẳng định vẻ đẹp kiêu kì, trong sáng của nhân vật Phương Định. Ở đây còn là sự tự ý thức của cô về vẻ đẹp của mình. - Làm cho câu văn trở nên sinh động, hấp dẫn.
2	**1. Giới thiệu vấn đề:** ý nghĩa của việc từ bỏ những thói quen xấu trong cuộc sống con người. **2. Giải thích vấn đề:** -Từ bỏ là không nhìn nhận, tự coi mình không còn quan hệ nữa hoặc thôi không tiếp tục một điều gì đó. -Thói quen xấu là lối sống, cách sống hay hoạt động do lặp đi lặp lại lâu ngày thành quen, khó thay đổi mà đem lại những điều không tốt cho bản thân và những người xung quanh. => Từ bỏ thói quen xấu trong cuộc sống là điều cần thiết với mỗi người để bản thân tốt đẹp, hoàn thiện hơn.
	3. Phân tích, bàn luận vấn đề - Ý nghĩa của việc từ bỏ thói quen xấu: + Từ bỏ thói quen xấu giúp bạn có lối sống lành mạnh. + Từ bỏ thói quen xấu giúp bạn trở nên tốt đẹp hơn. + Thay đổi, từ bỏ những thói quen xấu giúp bạn có thời gian để phát huy những điểm mạnh của bản thân, từ đó dễ dàng tiến tới thành công. +… - Làm thế nào để khắc phục những thói quen xấu: + Nhận biết rõ tác hại của những thói quen xấu. + Có kế hoạch để điều chỉnh, thay đổi. + Quyết tâm thay đổi thói quen xấu **4. Liên hệ bản thân và Tổng kết**
3	**1. Mở bài:**

Tuyensinh247.com

	- Giới thiệu tác giả Nguyễn Thành Long. - Giới thiệu tác phẩm Lặng lẽ Sa Pa. - Tác phẩm ca ngợi những con người dũng cảm, tuyệt đẹp đang cống hiến một cách thầm lặng, cao cả mà anh thanh niên là nhân vật chính "trong cái lặng im của Sa Pa…, Sa Pa mà chỉ nghe tên người ta đã nghĩ đến chuyện nghỉ ngơi, có những con người làm việc và lo nghĩ như vậy cho đất nước". **2. Thân bài** **a. Giới thiệu khái quát:** Truyện ngắn tập trung vào cuộc gặp gỡ tình cờ giữa ông họa sĩ, cô kĩ sư với anh thanh niên làm công tác khí tượng trên đỉnh Yên Sơn của Sa Pa qua lời giới thiệu của bác lái xe. Đoạn văn ngắn đã khái quát được vẻ đẹp phẩm chất, tâm hồn của anh thanh niên. **b. Nhân vật anh thanh niên**: **** Hoàn cảnh sống và làm việc:*** - Một mình trên đỉnh núi cao, quanh năm suốt tháng giữa cỏ cây và mây núi Sa Pa. Công việc của anh là "đo gió, đo mưa, đo nắng, tính mây, đo chấn động mặt đất, dự báo vào việc báo trước thời tiết hàng ngày, phục vụ sản xuất, phục vụ chiến đấu". Công việc đơn điệu đòi hỏi phải thật tỉ mỉ, chính xác, có ý thức tự giác. - Nhưng cái gian khổ nhất phải vượt qua sự cô đơn, vắng vẻ, quanh năm suốt tháng một mình trên đỉnh núi cao không một bóng người.

Tuyensinh247.com

	**** Những nét đẹp của nhân vật thể hiện qua đoạn trích:*** - Có lý tưởng cống hiến: đi bội không được anh tình nguyện làm việc ở Sa Pa. - Suy nghĩ đẹp về công việc: + Vì công việc mà anh phải sống một mình trên núi cao nhưng anh vẫn gắn bó với công việc của mình bởi "khi ta làm việc, ta với công việc là đôi, sao gọi là một mình được". Anh yêu công việc tới mức trong khi mọi người còn ái ngại cho cuộc sống ở độ cao 2.600m của anh thì anh lại ước ao được làm việc ở độ cao trên 3.000m "như vậy mới gọi là lý tưởng". + Công việc đòi hỏi sự tỉ mỉ, chính xác cao: hằng ngày lặp lại tới 4 lần các thao tác "đo gió, đo mưa, đo nắng, tính mây, đo chấn động mặt đất, dự vào việc báo trước thời tiết" và khó khăn nhất là lúc 1 giờ sáng "nửa đêm thức dậy xách đèn ra vườn, mưa tuyết, giá lạnh…" nhưng anh vẫn coi công việc là niềm vui "Công việc của cháu gian khổ thế đấy, chứ cất nó đi cháu buồn đến chết mất". + Ý thức được giá trị công việc mà mình đang làm: dự vào việc báo trước thời tiết nên "việc của cháu gắn liền với việc của bao anh em, đồng chí dưới kia". => Những suy nghĩ ấy chỉ có ở những con người yêu lao động, yêu công việc của mình dù nó thật khó khăn, đơn điệu và buồn tẻ. Công việc là niềm vui, là cuộc sống của anh. - Suy nghĩ đẹp về cuộc sống: + Tự mình tìm lời giải đáp cho những câu hỏi quan trọng "Mình sinh ra là gì, mình đẻ ra ở đâu, mình vì ai mà làm việc?" những câu hỏi cho anh biết giá trị của bản thân và ý nghĩa của cuộc sống.

	+ Suy nghĩ đúng đắn về giá trị của hạnh phúc: Hạnh phúc không phải là khi cuộc sống đầy đủ về vật chất mà là khi ta làm được những điều có ích. Một lần do phát hiện kịp thời một đám mây khô mà anh đã góp phần vào chiến thắng của không quân ta, bắn rơi được máy bay Mỹ trên cầu Hàm Rồng, anh thấy mình "thật hạnh phúc". => Qua lời kể hồn nhiên, chân thành của người thanh niên, tác giả Nguyễn Thành Long đã giúp người đọc cảm nhận được những suy nghĩ đẹp và đúng đắn của anh thanh niên cũng như của những người lao động ở Sa Pa. - Làm phong phú cuộc sống của mình: Anh thường xuyên đọc sách. Vì sách chính là người bạn để anh "trò chuyện". Nhờ có sách mà anh chống chọi được với sự vắng lặng quanh năm. Nhờ có sách mà anh tiếp tục học hành, mở mang kiến thức. - Anh cảm thấy tự hào, hạnh phúc khi công việc của mình đóng góp được cho sự nghiệp chung của dân tộc: nhờ có anh phát hiện đám mây khô mà ta đã hạ được hiểu phản lực Mĩ trên cầu Hàm Rồng=> trong giọng nói của anh không khỏi xúc động và hạnh phúc. Và cũng từ hôm đấy anh "sống thật hạnh phúc" => Cái hạnh phúc của một người trẻ tuổi tìm thấy lí tưởng, ý nghĩa của nghề, của cuộc sống => Một nét sống cao đẹp. => Những tình cảnh cao đẹp trên đã tạo nên những phẩm chất đáng quý ở anh thanh niên - một con người lao động với XHCN. **3. Kết bài:** - Truyện *Lặng lẽ Sa Pa* ngợi ca ngợi những con người lao động như anh thanh niên làm công tác khí tượng và cái thế giới những con người như anh. - Qua câu chuyện về anh thanh niên, tác phẩm cũng gợi tả những con người đang dành cả thanh xuân để cống hiến, phục vụ kháng chiến với nhiều phẩm chất cao đẹp.